

ÜLESTÕUSMISAJA VI PÜHAPÄEV B AASTAL

(Esimene lugemine Ap10, 25-26.34-35 44-48)

Lugemine apostlite tegude raamatust:

Kui Peetrus väepealik Korneeliuse kotta sisse astus, tuli Korneelius talle vastu, heitis tema jalgade ette maha ja kummardas teda. Aga Peetrus tõstis ta üles ja ütles: "Tõuse, sest ka mina olen inimene". Ja kui ta temaga oli kõnelnud, läks Peetrus edasi ja leidis eest suure hulga inimesi ning ütles neile: "Nüüd mõistan ma tõesti, et Jumal ei tee vahet isikute vahel, ning kõigi rahvaste seast on talle meelepärane see, kes teda kardab ja käitub õiglaselt." Kui Peetrus neid sõnu alles rääkis, langes Püha Vaim kõikide peale, kes seda sõna kuulsid. Ja usklikud, kes tulid koos Peetrusega ja olid juutide hulgast, panid seda imeks, et Püha Vaimu and valati välja ka paganate peale, sest nad kuulsid neid rääkivat võõraid keeli ja ülistavat Jumalat. Siis Peetrus ütles: "Kas keegi saaks neile ristimisvett keelata, kes nad nii nagu meiegi on saanud Püha Vaimu". Ja ta käskis neid ristida Jeesuse nimesse. Siis palusid nad teda, et ta jääks mõneks päevaks veel nende juurde. See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps98, 1, 2-3ab 3cd-4 R:2b)

R: Jumal ilmutas oma tõe kõigile rahvastele.

Laulge Issandale uus laul,
sest tema on imesid teinud.
Tema parem käsi ja tema püha käsivars
on toonud temale võidu.

R:

Issand on oma lunastuse teatavaks teinud,
ta on ilmutanud oma õiglust paganate silme ees.
Ta on tuletanud meelde oma heldust
ja oma ustavust Iisraeli soole.

R:

Kõik maailma ääred on näinud
meie Jumala lunastustööd.
Rõkka rõõmust Issanda auks, kogu maailm,
juubeldage, hõisake ja mängige.

R:

(Teine lugemine 1Jh4 ,7-10)

Lugemine püha apostel Johannese esimesest kirjast:

Mu armsad, armastagem üksteist, sest armastus on Jumalast, ja igäüks, kes Jumalat armastab, on Jumalast sündinud ja tunneb Jumalat. Kes aga ei armasta, see ei ole Jumalat ära tundnud, sest Jumal on armastus. Ja selles on Jumala armastus meile teatavaks saanud, et Jumal on läkitanud maailma oma ainusündinud Poja, et meil oleks elu tema läbi. Ja selles ongi armastus, et tema ise on meid armastanud, mitte et meie oleksime teda esimesena armastanud, sest tema on andnud oma Poja lepitushohvriks maailma pattude eest.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh14, 23)

Halleluuja. Kes armastab mind ja peab minu sõnast lugu,
seda armastab minu Isa, ja me tuleme tema juurde. Halleluuja.

(Evangeelium Jh15, 9-17)

Lugemine püha Johannese evangeeliumist:

Jeesus ütles oma jüngritele: "Nii nagu minu Isa on mind armastanud, nõnda armastan mina teid. Jääge minu armastusse! Kui te peate minu käsusõnu, siis te jääte minu armastusse, nii nagu mina olen täitnud oma Isa käsku ja jään tema armastusse. Seda olen ma teile öelnud, et minu rõõm oleks teie sees ja teie rõõm oleks täielik. Ning see on minu käsusõna, et te armastaksite üksteist nii, nagu mina teid olen armastanud. Kellelgi ei ole suuremat armastust kui see, et ta jätab oma elu sõprade eest. Ja teie olete siis minu sõbrad, kui te teete seda, mida mina teil teha käsin. Ei, ma ei pea teid oma orjadeks, sest ori ei tea mida tema isand teeb. Vaid ma olen teid nimetanud oma sõpradeks, sest ma olen teile teada andnud kõik, mida ma olen kuulnud oma Isalt. Mitte teie ei ole mind valinud, vaid mina olen teid ära valinud ja teid määranud selle jaoks, et te lähöksite ja kannaksite vilja; et teie vili jääks püsima, ning et kõike, mida te palute minu Isalt minu nimel, ta annaks teile. Seda ma olen teile öelnud selleks, et te armastaksite üksteist".
See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, millest võib aru saada, et oled armunud? Sellest, kui politsei sind pärast liikluseeskirja rikkumist kinni peab, aga trahvi ei tee...

Paraku ka suurima armumise puhul ei jätku pilvedes hõjumist ja "liblikaid kõhtu" eriti kauaks. Armumisel on hormonaalne iseloom, ja kui see järele annab, ei maksa seda näha armastuse jahtumisena. Mida enam armumine jahtub, seda tugevamaks peab muutuma vastastikune usaldus, ja usaldus kasvab ikka teise inimese tõeliste vajaduste mõistmisest. Mõistmine ja usaldus ongi see imevalem, mis võib aidata kuldpulmadeni jõuda.

Inimese suhtumine Jumalasse saab samuti inimsuhetest tuletatud. Me pakume Jumalale sedasama, mida ise kõige paremaks hindame - usaldust ja valmidust tema õpetustest uusi tahke avastada. Paraku ootame me vahel selle eest vastutasuks seda mis meile meeldib, mitte seda, mida tema meile kõige paremaks peab. Sellepärast me loeme patutunnistuse...
Mina tunnistan...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, mida tähendab "armastus" - sõna, mis omab meie elus nii keskset kohta? Läänemaaailma ettekujutus armastusest on mõjutatud Platoni käsitlusest, mis järgib selle mõiste kolme sünonüümi kreeka keeles. Nagu teada, tähendab "eros" meelelist armastust, armastatud objekti ihaldamist, soovi olla armastatud, ja kirglikkust. "Philia" tähistab sõprust, vastastikkusest kantud armastust ja tunnustust, teineteisemõistmist. "Agape" kehtib ennastsalgava armastuse kohta, mis hõlmab ligimesearmastust ja taotleb teiste inimeste hüvangut. Viimast terminit on kristlus laiendanud kuni vaenlase armastamiseni välja.

Kuid sõnadele lisanduvad aja jooksul uued varjundid. Nii mõistetakse tänapäeval "platoonilise" armastuse all suhet, milles pole kehalist kontakti ja omamissoovi, ja mis vastandub lihalikule, erootilisele armastusele. Kui armusuhe on kantud pelgast omamissoovist, siis nimetatakse seda maniakaalseks, ja mõistusele rajatud suhet kutsutakse pragmaatiliseks.

Religioosses tähenduses on armastus inimese elumissiooni selgroog. Ühest küljest on see emotsionaalne andumus, kuid tõeliseks armastuseks muutub ta alles siis, kui tunnete lisanduvad mõistlikkus ja vastutusvalmidus. Armastus on ka kõige sügavam ja tõhusam motivatsioon igasuguse kannatuse talumiseks. Kuid elu mitmetahulisuses võime me näha ka selle moondunud ja groteskseid väljendusvorme - ühe äärmusena sügavat egoismi, mille puhul inimene nõuab armastust ainult teistelt, ja teise äärmusena alandavat ärakasutatavust, mida inimene ise peab

ekslikult headuseks ja ohvrimeelsuseks.

Inimese võimed on piiratud ja see toob esile ühe nõrga koha muidu nii ülevas idees. Nimelt, armastus on paratamatult eneseprojektsioon - teistele soovitakse head sel viisil, mida ise osatakse heana näha, kuid mis paraku ei pruugi sugugi kattuda sellega, mida teine inimene "headuseks" peab. Paljude jaoks on armastuseks peetav pigem negatiivne kogemus - olgu see siis initsiatiivi alla suruv eeskoste, teotahet halvav ahviarmastus, kõigelubatavusena ilmnev destruktiivne vabaduseandmine, või pealetükkiv ahistamine armastuse nime all.

Ometi, kuidas saaksime armastada kedagi teist kasvõi meile enestele mõistetaval kombel, kui me iseennast armastada ei oska? Halastamatus iseene vastu, mida tihti küll õilsuseks või ohvrimeelsuseks peetakse, muutub märkamatuks halastamatus ka teiste vastu, mis väljendub neile väga kõrgete nõudmiste esitamises. Kui armastatakse sedavõrd, et ei taheta märgata, kuidas teine seda küüniliselt ära kasutab, siis pole tegu armastuse vaid rumalusega. Sest armastus ei välista kasvatuslikku momenti. Agressiivse vaenlase armastamine võib piirduda tema kahjutuks tegemisega tema enese või kolmandate inimeste huvides - see võib osutuda parimaks, mida me saame kaastunde ja vastutustunde alusel tema heaks teha, et ta ei kahjustaks teiste kahjustamisega ka iseennast.

Loomulikult on iga inimese soov, et tema armastusele vastataks samaga; kui aga seda ei juhtu ning me pälvime vastuseks vaid siira sõpruse ja tänulikkuse - või vähemalt mõistmise - siis peab meile sellestki piisama. Sest vastuarmastuseks ei saa kedagi kohustada, pealetükkiv armastus, nagu öeldud, on lihtsalt üks ahistamise vorme.

Kuid kas sellel oleks mõte, kui armastaksime kedagi nii palju, et oleksime valmis tema eest surema, nagu Jeesus meie kõigi eest? Tegelikult on eneseohverdus loomadegi juures märgatav. Peaaegu kõik pesakonnaga emasloomad on valmis astuma lootusetusse võitlusse endast palju suuremate ründajatega. Mõned linnud veavad tiiba järel, mängides vigast ja seega kerget saaki, et röövloom oma pesast eemale meelitada. Kas loomadki toimivad nii armastusest? Ma ei usu siiski, et loomade ja inimeste tunded on päris sajabrotsendilisel võrreldavad, vaid pigem võib loomalikus ärasöömise ja ärasöödud saamise maailmas seletada seda käitumist liigi alahoiu instinktiga. Loomad ei mõtle ilmselt igavesele elule, nad käituvad instinktiivselt, nii nagu ka inimene, kes kuuleb põlevast majast laste appihüüdeid. Järelemõtlemiseks pole aega, ja instinkt võtab juhtimise üle. Kuid teadlik eneseohverdus armastuse ajendil on midagi muud kui pelk instinkt. Selleks tuleb uskuda, et elu jätkub ka pärast surma, et inimese käitumisel on mingi kõrgem eesmärk.

Nii saab eneseohverdus elu sisuks - iga päev, kõik meie elupäevad. Sest ka Jumala-armastus rajaneb inimlikel eeskujudel. Nagu psühholoogid sellele ikka ja jälle kinnitusi leiavad, põhinevad inimese ettekujutusedki kogemustel. Miks muidu tundub mehele just see naine ihaldusväärne, kes on milleski tema hea ema sarnane, miks tõmbab naist selle mehe poole, kelles ta tunneb ära oma kalli isa jooni?

Sarnased mõjutused kujundavad ka meie suhet Jumalasse. Inimesel, kelle suhe isasse oli problemaatiline, on raske Jumala isakujuga midagi peale hakata. Inimene, kellel oli hea suhe oma vanema vennaga, suudab tihti tunda Jumalat endale kõige lähemal just Jeesusena kujus. Ja on palju neidki, kes lähenevad Jumalale just Neitsi Maarja eestkostet paludes, sest nende lapsepõlv möödus halastava ja armastava ema kaitse all - või teda taga igatsedes, nagu varakult ema kaotanute puhul tihti juhtub.

Ometi armastus kui põhihoiak ei vaja objekti, vaid avaldub tingimusteta avatuses, nii nagu kristlikud müstikud - eriti Meister Eckhart - seda on kirjeldanud. Jumala armastus on üks tervik, kuhu meiegi armastus lõpuks suubub; seal leiame end uuesti. Aamen.